

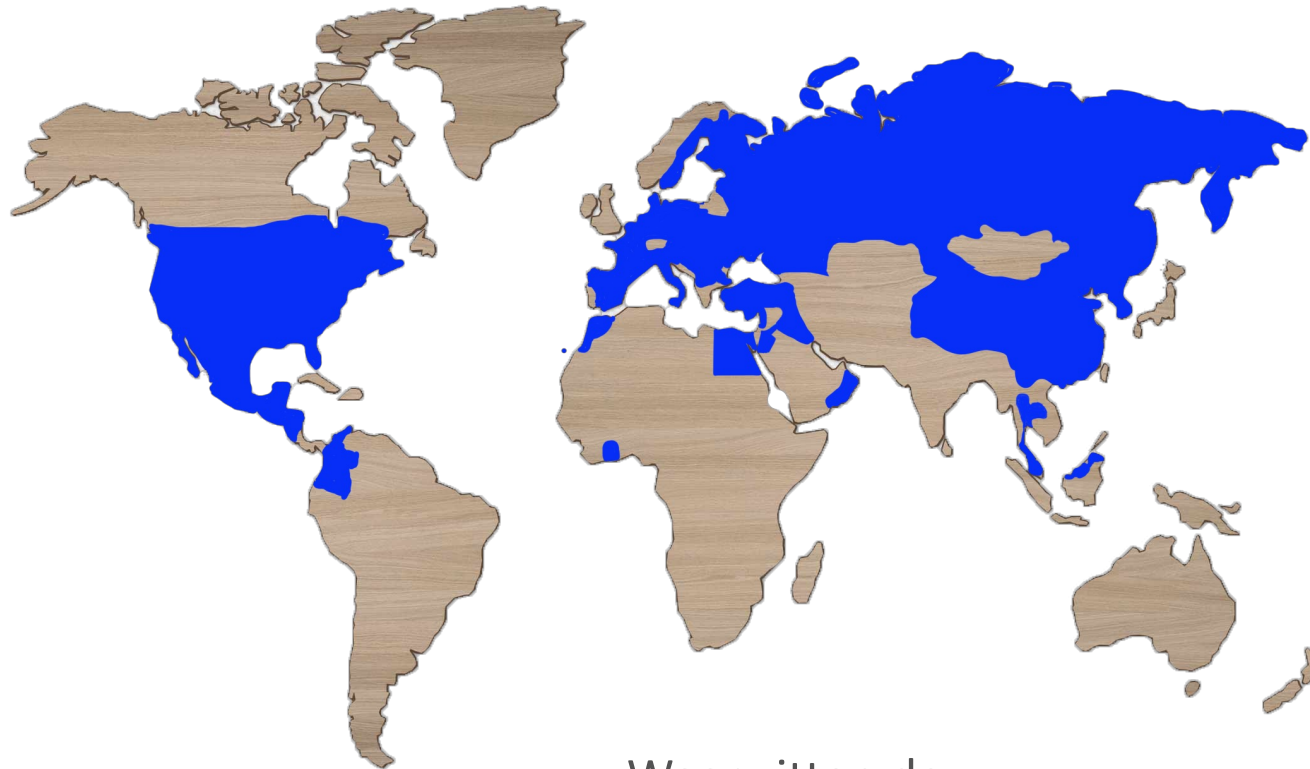

**BRAIN[®]
BASED
SAFETY**

**De werkvloer bereiken
MVZO 26-02-2026**

Wat is Brain Based Safety?

- Een concept / aanpak / gedachtengoed
- Doel: **grip** op processen te vergroten in organisaties
- Specifiek: veiligheid, kwaliteit & productie
- Middel: gedrag
- Brein: neuro- & sociale psychologie als invalshoek
- BV, 6 trainers in Nederland, België, Frankrijk en Spanje

Waar zitten de
klanten?

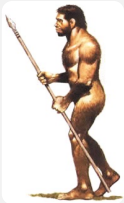
Invalshoek

- Het leven wil doorleven + nageslacht creëren
- “Best practice” via DNA naar volgende generatie
- Waarom dan toch zo veel ongelukken?
- De wereld is in korte tijd zeer snel veranderd
- DNA is te traag voor natuurlijke aanpassing
- Ingrijpen is nodig
- Veiligheidsmanagement = compensatie achterlopende menselijke natuur

Drijfveer, kronkel & competentie

- Drijfveer = energie die doet voortleven
- Kronkel = oude manier, ooit goed, nu met bij-effecten
- Competentie = manier om kronkel om te buigen

20.000 jaar geleden

Drijfveer

Voedsel nodig om te overleven

Oude afstelling

Eten + beetje extra

Effect toen

Overleven, ook als er geen eten is

Tegenwoordig

Drijfveer

Voedsel nodig om te overleven

Oude afstelling = Kronkel

Eten + beetje extra

Competentie

Gezonde levensstijl

Effect nu

55% overgewicht
15% diabetes

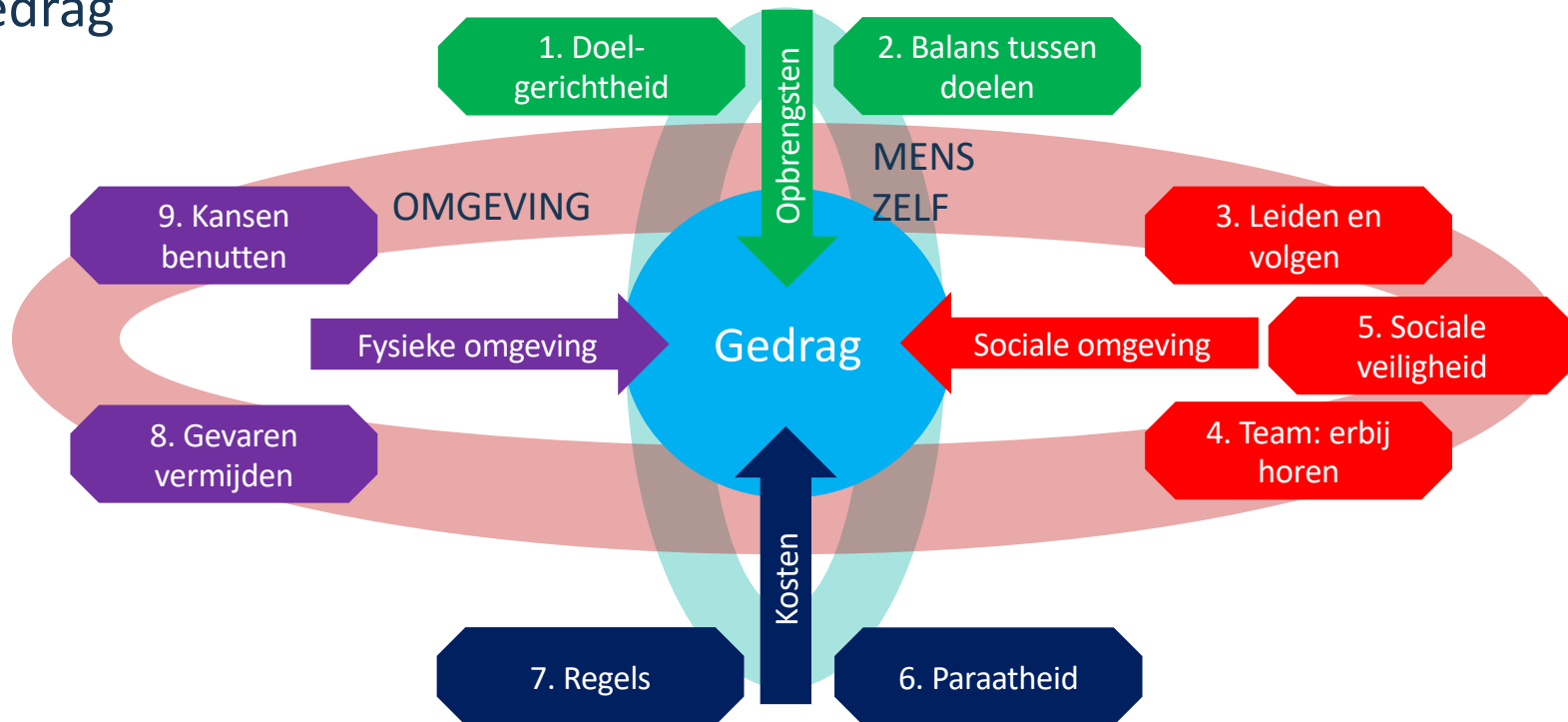
Tegenreactie

Crash dieet

Bewust en onbewust gedrag

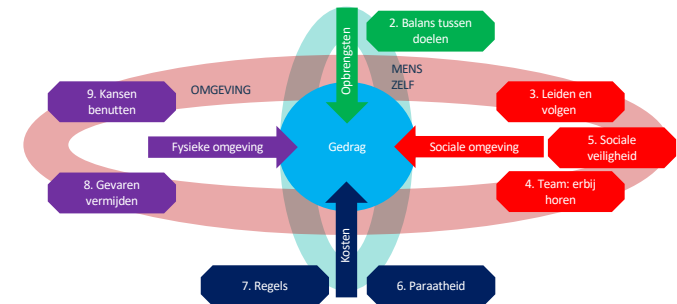
- Hoeveel % gedrag heeft bewuste oorsprong?
- Schatting: veel minder dan 1%
- Kronkels vooral onbewust
- We manipuleren onbewuste processen
- Indirect

Invloeden op gedrag

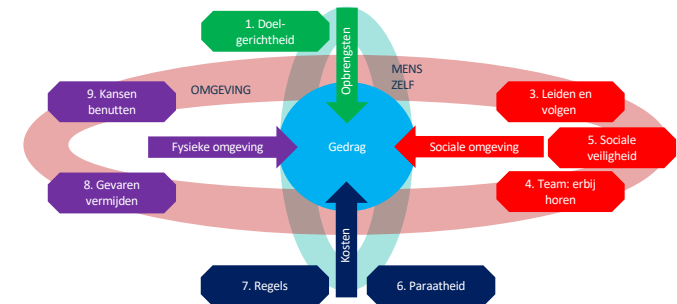
1. Doel-gerichtheid

- Intentie en doelen stellen
- Vier kronkels:
 1. We overschatten onze mogelijkheden
 2. We overschatten het resultaat van het doel
 3. We onderschatten de mogelijke tegenslag
 4. We wennen aan resultaat en willen meer
- **Voordeel**: we doen meer en bereiken meer
- **Nadeel**: we maken meer fouten, verstoren het proces
- **Optimum**: uitdagend + haalbaar (SMART)

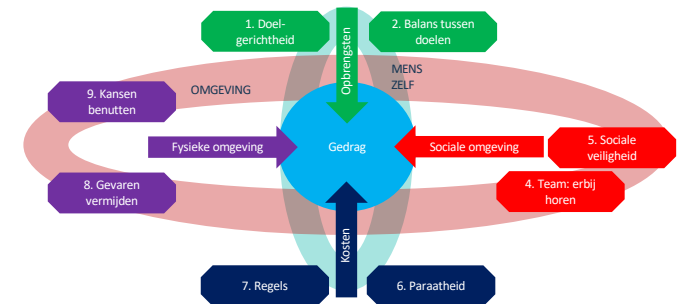
2. Balans tussen doelen

- We hebben niet één doel of één belang
- Juist de balans is goed om te overleven
- Doelen kunnen tegenstrijdig zijn
- Kronkel: we stellen het collectief boven onszelf
 - Safety first is niet onze eerste natuur
- Optimum: een balans vinden die alle doelen respecteert

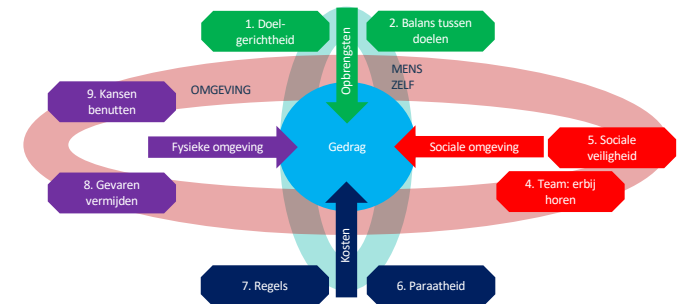
3. Leiden en volgen

- Sociale structuur nodig voor effectieve groep
- We geven en/of accepteren leiderschap
- Volgen leider door woord en daad (intentie)
- Natuurlijk leiderschap ontstaat spontaan door:
 - sociale vaardigheden
 - vakkennis en intelligentie
 - consistentie woord en daad

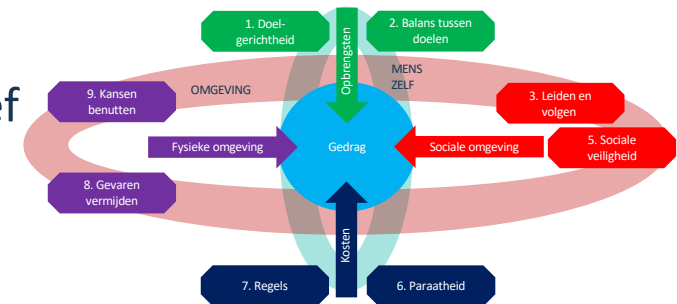
3. Leiden en volgen

- Leiders worden nu aangewezen
 - Mogelijk verschil tussen de formele en de informele leider
- Kronkel 1: we volgen van nature de informele leider
- Kronkel 2: we volgen leiders ook als die een onveilig voorbeeld geeft
- Kronkel 3: bij tegenstrijdige boodschappen van de leider vinden we de intentie meer in daden dan in woorden

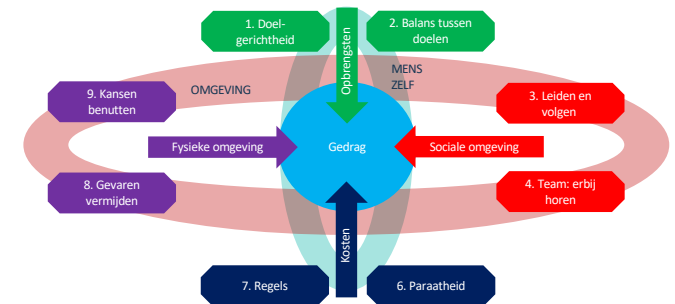
4. Team: erbij horen

- De mens is een groepsdier
- De angst voor eenzaamheid drijft ons naar elkaar toe
- Spiegelsysteem: overnemen we intenties (en gedrag)
- Gelijk gedrag maakt ons sympathiek en geliefd
- Bij acceptatie komt beste van brein naar buiten
- Kronkel 1: Groepsdruk, niet afwijken
- Kronkel 2: Spiegelsysteem is krachtiger dan het risicobesef

5 Sociale veiligheid

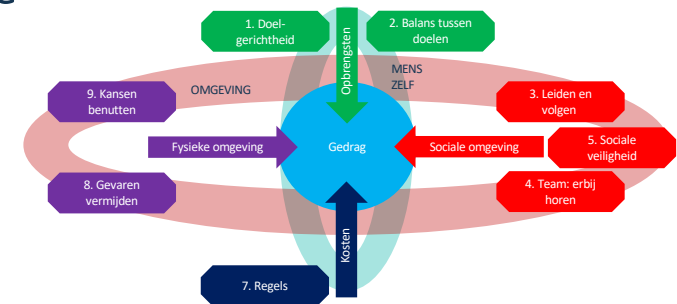
- Eenmaal lid van de groep, willen we invloed + ons deel
- Laag in pikorde -> bedreigend (angst uitsluiting = pijnlijk)
- Hoog in pikorde -> informeel leiderschap, invloed/middelen
- Kronkel 1: kleineren werkt, maar creëert sociale onveiligheid
- Kronkel 2: laag in pikorde, confrontatie vermijden

5. Sociale veiligheid

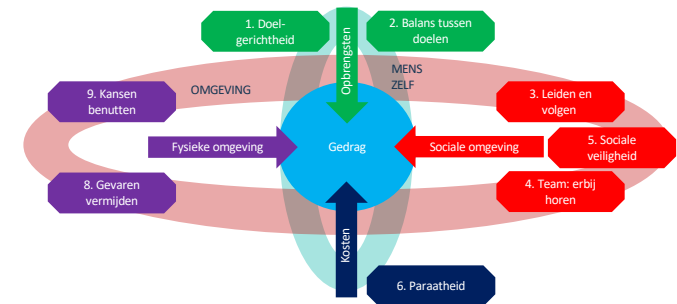
6. Paraatheid

- Paraatheid (alertheid) nodig maar kostbaar (tot 30% energie)
- Zuinig: comfort zone, relaxed, globale waarneming.
- Kronkel 1: te lang in comfort zone, we missen objecten en gevaren: stoten, struikelen, snijden, botsen.
- Kronkel 2: te snel opschalen naar paniek (stress): oude brein neemt over, impulsief & routinematig gedrag voor nieuwe situaties
- **Optimum**: gemiddelde paraatheid is het beste

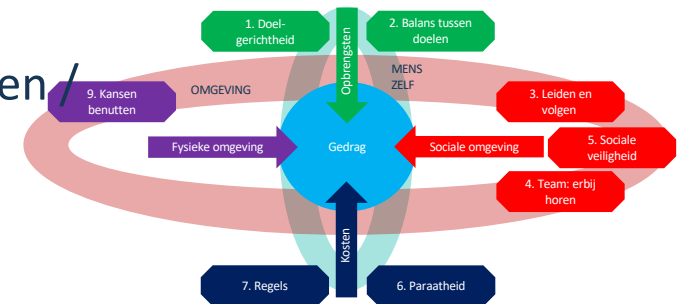
7. Regels

- Regels kosten meer energie dan de eenvoudigste weg, olifantenpad
- Kronkel: alleen doen als nodig/zinvol
- Goede redenen:
 - vermijden van risico's,
 - zorg voor jezelf en collega's en
 - vermijden kwaadheid baas
- Zelfbedacht -> hoger acceptatie, past beter

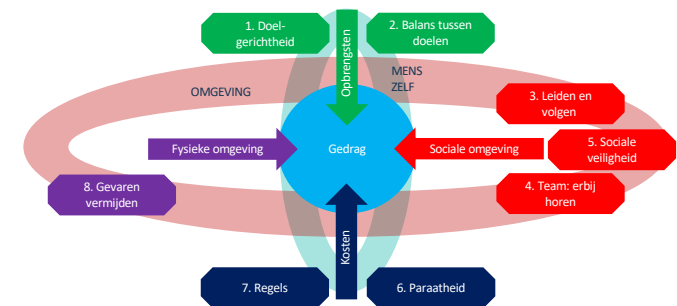
8. Gevaren vermijden

- Aangeboren systeem voor risico's waarnemen + neutraliseren
- Staat altijd aan
- Nieuwe tijd, nieuwe risico's: niet voorgeprogrammeerd
- Kronkel 1: alle moderne gevaren moeten we leren
- Kronkel 2: alle leerervaringen doven uit bij herhaalde blootstelling
- Kronkel 3: alarmbel wordt overruled door andere drijfveren / stemmen
- **Optimum**: aanleren en regelmatig verversen

9. Kansen benutten

- Direct inspelen creëert mogelijkheden
- Hier-en-nu situatie verleidt, zelfs tegen onze plannen in
- -> Ondoordacht gedrag, pas later consequenties doorzien
- Kronkel 1: Priming = beïnvloeden gedrag via positieve informatie
- Kronkel 2: Nudging = gedrag sturen door kleine aanpassingen in de omgeving

Soorten interventies

- Survey: meten is weten
- Face-to-face trainingen:
 - voor Managers en Experts
 - Teamleiders worden getraind door Expert
- Digitaal Platform:
 - Toolboxen: leider samen met team
 - Lezingen (theorie): bekijken op eigen tijd
 - Posters
- Maatwerk: zoals Veiligheidsdagen

Vragen over theoretisch deel?

- Nog vragen over theoretisch deel?
- Nu pauze
- 15.30 Proeven aan gesprek met medewerkers middels Toolbox

Hoe bereiken we medewerkers?

- Het is onmogelijk om ze niet te bereiken
- Elk managementgedrag heeft intentie
- Medewerkers lezen die onbewust
- Laat je dagelijks zien op de werkvloer, bevraag medewerkers
- Geef woorden aan besluiten, leg uit waarom
- Handel zelf conform die woorden
- Organiseer gesprekmomenten, bijvoorbeeld Toolboxen

Toolboxen

- Geprogrammeerd gesprek
 - Wat: 10 gesprekken, bijvoorbeeld elke 6 weken
 - Wie: direct leidinggevende – team
 - Hoe: openen online Toolbox = animatie + omlijsting/vragen
 - Beschikbaar in 4 talen (NL, EN, FR en ES), animaties in 14 talen
-
- Veel leidinggevenden zien aanvankelijk op tegen dit gesprek
 - Daarom soms ondersteund door interne Brain Based Safety-Expert

Nut van Toolbox over gedrag

1. Kennisoverdracht
2. Leidinggevende bekend kleur, wordt zichtbaar
3. Verminderen van de koudwatervrees voor leiders
4. Creëren patronen om gedrag bespreekbaar te maken
5. Komt in onderzoek naar boven als leading indicator

Werkwijze

- Plenair: kijken naar eerste deel animatie + vraag
- Video stopt bij een vraag
- Deelnemers verspreiden zich over tafels van 8 personen
- 10 minuten gesprek over vraag
- Na afloop: elke groep geeft één opmerking/beleving
- Video gaat verder, enz.
- Eind nakaarten

Tot slot

- 1ste Toolbox ook als demo gratis te bekijken via BrainBasedSafety.com
- Probeer het een keer uit
- Het boek is geschenk van MVZO